

GHULAM ABBAS
Nawab háza

Hajnali három körül lehetett egy enyhe téli éjszakán, amikor Nawab Samsam-ud-Daula hirtelen felriadt, mivel a hálószoba melletti helyiségben zajt hallott. Először azt hitte, a huzat borított fel valamit, de aztán eszébe jutott, hogy saját maga zárta be az ajtókat-ablakokat a fogadószobában. Háziállatot sem tartottak, se kutyát, se macskát, ami a sötétben feldöntötte volna a tárgyakat. Kissé aggódva kelt ki az ágyból. Hálóingére vette köntösét, majd kezébe fogta ezüstnyelű botját, amelyet lefekvéskor támasztott a sarokba. Anélkül, hogy felkeltette volna feleségét, aki mélyen aludt és enyhén horkolt, lábujjhegyen kiosont a hálószobából.

Nawab Samsam-ud-Daula körülbelül ötvenöt éves lehetett. Alacsony növésű volt, de erős. Élénk tekintete és sűrű bajsza nemesi vonásokkal ruházta fel mutatós, pirosposzsgás arcát, amelyből élettapasztalat és kedves-ség sugárzott.

A fogadószoba előtt Nawab Sahib megtorpant, és rövid ideig fülelt a függöny mögött. Mivel nem hallott semmit és mozgó árnyékot sem látott, belépett, majd gyorsan felkapcsolta a lámpát. A szoba üres volt, viszont egy háromlábú asztalka felborulva feküdt a földön, a rajta levő rézedény pedig mellette hevert. Nawab Sahib biztosra vette, hogy tolvaj hatolt be otthonába. Összeszedte a bátorságát, és sorra végigjárta a különböző helyiségeket. A fogadószobán kívül négy másik szoba volt a házban. Az egyiket Nawab Sahib és Nawab Begum használta, a többi hármat viszont gondosan bezárták. Ugyanis egyetlen fiukat már évekkorábban külföldre szólította a hivatása, ahol aztán annak rendje és módja szerint le is telepedett, lányaik pedig férjeikkel éltek. Csak Nawab Sahib és a Begum lakta a házat. Nem tartottak szolgát, csak egy fiúcska volt velük napközben, hogy megcsinálja ezt-azt, estére azonban mindig hazament.

Nawab Sahib nagyon takarékosan vezette a háztartását. Nem volt kocsijuk, de még csak lovas szekerek sem, mégis a város előkelőségei közt tartották számon. Gyakran azzal a kéréssel keresték meg, hogy töltsön be valamilyen városi tisztséget, mivel nemesi felmenői voltak, családjá dicső múlttal, ő pedig személyes tekintéllyel büszkélkedhetett. Jóleső érzéssel töltötte el, hogy családját egészen Nadir Shah Afsharig tudja visszavezetni. Azonban mostanra inkább elvonult a világtól. Senki nem tudta, mivel foglalkozik, és milyen anyagi körülmények között él. Egyesek szerint földjei tisztas megélhetést biz-

tosítottak neki, megint mások azt mondták, a fia küld neki pár havonta némi pénzt. Visszahúzódo természete miatt még élvezte is a magányt. Nem járt el hazulról, és őt sem látogatták. Családjá jó hírnevét őrizve csendben éldegélt háza négy fala közt.

Nawab Sahib átvizsgálta mind a három szobát, de a tolvajt sehol nem találta. A konyha is üres volt, viszont amikor be akart nyitni a kamrába, zárva találta annak ajtaját. Azonnal tudta, hogy bujkál valaki odabent. Botjával bekopogott az ajtón, és fennhangon így szólt:

– Ki van odabent? – Rövid szünet után ismét bekopogott: – Bárki is az, nyissa ki az ajtót, és jöjjön elő!

Azonban bentről megint nem jött válasz. Nawab Sahib akkor határozott hangon azt mondta:

– Idefigyeljen, ha egy percen belül nem jön ki, eltorlaszoló az ajtót és hívom a rendőrséget. – Ez már elérte a kívánt hatást. Hallotta, ahogy belülről elhúzza valaki a reteszt. Bár a kezében fogta a botját, Nawab Sahib a biztonság kedvéért félreállt, ha netán a tolvaj meg akar ná őt támadni, amikor előbújik. Az viszont fegyvertelen volt, és lassan, lehajtott fejjel jött ki a kamrából. Olyan huszonöt-huszonhat év körüli, sovány férfi volt. Gatyát és szvettert viselt, a nyaka köré pedig sálat tekert. Haja a divatnak megfelelően rövid lófarokba lett összefogva a tarkója fölött. Vékony bajsza és hosszú barkója volt.

– Kedves uram, az öltözködéséből ítélve ön nem tolvaj. Mondja meg őszintén, ki maga?

Nawab Sahib visszafogott hanghordozását hallva a tolvaj megnyugodott, és így felelt: – Jobb lesz, ha leülünk, és mindent elmagyarázok.

A tolvaj udvarias és magabiztos szavaira Nawab Sahib csak annyit tudott felelni, mint: – Rendben, csak ön után.

A fogadószobában Nawab Sahib alaposabban is szemügyre vette a férfit, akinek arcvonásai nem tükröztek semmiféle durvaságot vagy rosszindulatot, de még csak félelmet vagy zavarodottságot sem. A szeméből okosság sugárzott, az ajka pedig mintha mosolyra húzódozott volna. Nem zavartatva magát, leült a kanapéra, sőt ő kínálta ülőhellyel a ház urát:

– Kérem, foglaljon helyet, hogy bemutathassam szerénységemet. – A kissé megilletődött Nawab Sahib kerített magának egy széket. – Jelentéktelenségemet Bashir Alinak hívják. Meglehetősen jól beszélem az urdu nyelvet, de angolul is megértetem magam. Tanulmányaimat sajnos sosem tudtam befejezni.

– Kedves uram – vágott Nawab Sahib a férfi szavába, – ezeket ráér később is megbeszélünk. Mi szél hozta erre?

– Természetesen tolvajként jöttem ide, de csúnyán rá lettem szedve – mondta a tolvaj pimaszul.

– Micsoda? Ugyan ki szedte rá?

– Azért szemeltem ki ezt a házat, mert meglehetősen félreeső és külsőre elhanyagolt. Meg aztán itt van az ön névtáblája: Nawab Samsam-ud-daula Thahhuryar Jang Bahadur. Ez tovább fokozta a kíváncsiságomat. Továbbá őr vagy szolga se teljesít szolgálatot, csak ön és a felesége él itt. Mindezek fényében kézenfekvőnek tűnt ide betörni. Ezért aztán éjfél után átmásztam a falon, és nagy reményekkel hatoltam be a házba. De higgye el, Nawab Sahib, amint beléptem, rájöttem, milyen ostobaságot csináltam, és mennyire tapasztalatlan vagyok.

– Ezt miért mondja?

– Azért – és kérem, bocsássa meg őszinteségemet –, mert ez a ház teljesen becsapott és megtévesztett. Nincs itt semmi, amit megérne ellopni. Csak nézzen körbe ebben a szobában. Itt ez az ósdi kanapé, ez az öreg, lyukas szőnyeg, ez az ócska asztal, ezek a kopott, háromlábú asztalkák, ez a dohos ágytakaró a heverőn, ezek a szennyes bársonypárnák meg elszíneződött függönyök. Létezik olyan tolvaj, aki bármit is elemelne? És ha igen, hova viszi? Ugyebár, kedves Nawab Sahib, a tolvajokat elsősorban a pénz érdekli, azután pedig ékszerek és dísz tárgyak, régiségek, arany és ezüst használati tárgyak, órák, akár zsebbe, akár csuklóra valók, továbbá selyemruhák, Banarsi szarík, drága téli öltözet, fegyverek, puskák és pisztolyok, vagy háztartási gépek, mint például rádió, telefon, varrógép, bár ha túl nehéz, az bajos. De az ön házában még egy csinos tollat se találtam. Kérem, vegye le azt a névtáblát a kapuról, vagy változtassa meg a nevét. Különben ki tudja, hány hozám hasonlóan ostoba és tapasztalatlan tolvaj pazarolja el az idejét a semmiért. A három szobában, amelyek mind üresen konganak, nem találni mást, csak rozoga ágyakat. Az ön hálószobájában pedig...

– Ó, szóval járt a hálószobámban?

– Ahogy mondja. Nemcsak hogy bementem, de vagy két órát töltöttem ott. És önök ketten meg végig horkoltak, maga hangosabban, a felesége valamivel halkabban. El voltam keseredve, hogy addig semmit se találtam, amikor bementem a hálószobájukba. Hihetetlenül boldog voltam, amikor rábukkantam a széfere. Örültem, hogy mégse fáradoztam hiába, és nem üres kézzel távozom innen. Két órámba telt, mire sikerült kinyitnom a széfet. De, Nawab Sahib, el se tudja képzelni, mekkorát csalódtam, amikor néhány irat szomszédságában semmit se találtam a pénzes ládikóban. Az iratok pedig! Az egyik íven a családfáját láttam, a többi pedig a maga meg a lányai házassági szerződése volt. Ne aggódjon, Nawab Sahib, mindet gondosan visszazártam a széfbe. Azután átnéztem a ruhásszekrényt. De abban se volt

más, csupán néhány kopott sherwani és kifakult szari. Az összesnek kiforgattam a zsebéit, de esküszöm, alig találtam egy kevés aprót. Elcsigázottan és teljesen elkedvetlenedve ott hagytam a hálószobát, és még egyszer körbejártam a fogadószobát, mielőtt elmentem volna. De nem vigyáztam, és feldöntöttem a háromlábú asztalkát. Ön meghallotta a zörejt, felkelt, nekem pedig el kellett rejtőznöm a kamrában. Ez tehát a történetem.

Nawab Samsam-ud-daula figyelmesen hallgatta a tolvaj elbeszélését. Amikor befejezte, megkérdezte tőle:

– Nem fél attól, hogy értesítem a rendőrséget?

– Nem bizony. Méghozzá azért – és kérem, nézze el, hogy ilyen nyíltan fogalmazok –, mert sosem tenne ilyen butaságot. Bevallom, egy kicsit féltem, míg át nem néztem a házat. De most már egyáltalán nem félek. Lehet, hogy – mondjuk – fél vagy egy évre börtönbe tudna juttatni, de azzal az egész város előtt kiderülne, valójában mit is ér a vagyona, a családja dicsősége és a maga hírneve. Idejönnének a nyomozók, hogy átnézzék a tett helyszínét, aztán meg közölnék az újságok a valómásomat, mely szerint sajnálom, hogy így jártam, mivel Nawab Samsam-ud-daula Thahhuryar Jang Bahadur házában semmi olyanra nem bukkantam, amit érdemes lett volna ellopni. Hogyan néznének aztán önre az ismerősei?

Nawab Sahib nem tudott erre mit válaszolni. Pár perc hallgatás után, illetve azért, mert már késő éjszaka volt, Nawab Sahib így szólt, hogy lezárhassa a beszélgetést:

– Hát akkor, fiatalember, mit akar tőlem?

– Kérem, adjon egy kis pénzt. Higgye el, ma még semmit sem ettem.

Nawab Sahib röviden elgondolkozott, majd így felelt:

– Rendben, maradjon csak itt. Máris intézkedem. – És azzal átment a hálószobába. Nawab Begum mélyen aludt és halkán horkolt. Nawab Sahib megrázta felesége vállát, hogy felébressze: – Nawab Begum, ébredj.

Nawab Begum meglepetten ült fel az ágyban.

– Mi a baj?

– Szükségem van pár rúpiára.

– Hogy pénzre? És mért rajtam keresed?

– Hát mi lett azzal az ötrúpiással, amit még reggel adtam?

– Tényleg. Tessék, idettem a párnám alá.

– Gyorsan, add ide.

– Mihez kell?

– Egy barátomnak kell adnom. Nagy bajban van, ezért is jött ilyen késői órán. Na, add már ide. Nem akarom, hogy üres kézzel kelljen hazamennie.